

DNB Asset Management AS
Postboks 1600 Sentrum
0021 OSLO

VÅR REFERANSE
17/6606

DERES REFERANSE

DATO
14.12.2017

Avsluttende brev

Innledning

Det vises til DNB Asset Management AS (DAM/forvaltningsselskapet) sitt svarbrev 1. september 2017.

Finanstilsynet foretar en bredere vurdering og gjennomgang av praksisen knyttet til rabatter som forvaltningsselskap innvilger enkelte større andelseiere/kunder i verdipapirfondene. En side av gjennomgangen omhandler den regnskapsmessige behandlingen, og Finanstilsynet har stilt spørsmål ved DAMs regnskapsføring av dette i årsregnskapet for 2016.

Finanstilsynet legger til grunn at rabattene utgjør en tilbakebetaling av forvaltningshonorar til enkelte større andelseiere. Etter Finanstilsynets vurdering er tilbakebetalingen å anse som en separat transaksjon mellom forvaltningsselskapet og fondets andelseiere, som i forvaltningsselskapets resultatregnskap skal presenteres som en kostnad, og som ikke skal føres til fradrag i driftsinntekter.

DAM har tatt Finanstilsynets vurdering til etterretning og har opplyst at det heretter vil presentere forvaltningshonorar brutto i resultatregnskapet, dvs. ikke vil føre tilbakebetalingene til fradrag i driftsinntekter.

For ordens skyld bemerkes at Finanstilsynet med dette ikke har vurdert DAMs praksis med hensyn til å inngå avtaler om rabatter opp mot verdipapirfondlovgivningen.

Nedenfor følger en oppsummering av vurderingen, og den regnskapsmessige saken anses med dette som avsluttet.

Faktum og forvaltningsselskapets vurdering

Et forvaltningsselskaps kostnader ved verdipapirfondsforvaltning skal dekkes gjennom den forvaltningsgodtgjørelsen/det forvaltningshonoraret som forvaltningsselskapet belaster verdipapirfondet, og som er fastsatt i fondets vedtekter. Forvaltningshonoraret skal dekke forvaltningsselskapets kostnader knyttet til den kollektive porteføljeforvaltningen, administrasjon og markedsføring av fondet, herunder salg.

Forvaltningshonoraret fastsettes normalt som en fast prosentsats av fondets forvaltningskapital og utgjør inntekt for forvaltningsselskapet. Undersøkelser har vist at flere forvaltningsselskap,

herunder også DAM, inngår avtaler om rabatter relatert til forvaltningshonoraret, der forvaltningsselskapet tilbakebetaler deler av egen inntekt til enkelte større andelseiere.

Frem til og med 2015 presenterte DAM forvaltningshonorar brutto med tilbakebetalingene av honorar, dvs. rabattene, som en kostnad. Høsten 2016 foretok imidlertid DAM en ny vurdering og konkludert med at etter bestemmelsene i IAS 18 *Driftsinntekter*, skulle rabattene regnskapsføres som fradrag i honoraret. I årsregnskapet for 2016 ble prinsippet derfor endret og effekten på sammenligningstallene ble presentert i en egen note. DAMs netto driftsinntekter for 2016 og 2015 er henholdsvis NOK 1 226 millioner og NOK 1 153 millioner og fradraget for rabatter i 2015 er oppgitt til å være NOK 297 millioner.

DAM har opplyst at for å tiltrekke seg nye kunder i institusjonsmarkedet kan det gis rabatter i form av lavere forvaltningshonorar som er fremforhandlet via en ordinær kommersiell forhandling. Dette gis i form av tilbakebetaling til kunden, eller i form av nye fondsandeler tilordnet kundens portefølje. Videre har DAM opplyst at innrømmelse av volumrabatter er et vanlig "virkemiddel" i kommersielle forhandlinger i de fleste bransjer, der store kunder naturlig utnytter sin forhandlingsmakt for å få så lave kostnader som mulig. DAM har påpekt at organiseringen og reguleringen av verdipapirfond som egne rettssubjekter forvaltet av et forvaltningsselskap, innebærer at fondsforvaltning i form er satt opp annerledes enn tradisjonell handel og industri. Det har vært DAMs vurdering at den formelle lovpålagte organiseringen i utgangspunktet ikke skal ha avgjørende betydning knyttet til måling og presentasjon av rabatter i resultatregnskapet, og har tillagt vekt på den økonomiske substansen i transaksjonen.

Finanstilsynets vurdering

Etter både internasjonale og norske regnskapsregler er det et generelt prinsipp at rabatter føres til fradrag i inntekten da vederlaget som selger mottar eller har krav på skal måles til virkelig verdi. Dette er hjemlet internasjonalt i inntektsføringsstandarden IAS 18.10. I norsk regnskapslov kommer dette ikke direkte frem¹, men er nevnt eksplisitt i veiledningen om regnskapsføring av inntekter.

Finanstilsynet vil påpeke at i en fondsforvaltningssituasjon er det tre parter; forvaltningsselskapet, fondet og andelseierne i fondet. DAM som forvaltningsselskap opptjener forvaltningshonorar ved at det yter tjenester til fondet. Fondet som mottaker og kjøper av tjenesten, blir belastet forvaltningshonorar, som gir opphav til inntektsføring av forvaltningshonorar i DAM.

Etter Finanstilsynets vurdering er innrømmet kvantumsrabatt fra DAM til enkelte andelseiere i fondet ikke en transaksjon med opprinnelig motpart. Fondet oppnår ingen rabatt i transaksjonen med forvaltningsselskapet. Det er derimot enkelte av fondets andelseiere som får redusert forvaltningshonorar på grunn av blant annet størrelse og forhandlingsstyrke. Avtalt tilbakebetaling av forvaltningshonorar til andelseierne må anses å være en separat transaksjon som skal måles og presenteres for seg. Etter Finanstilsynets vurdering skal tilbakebetaling av forvaltningshonorar klassifiseres som kostnad i DAMs resultatregnskap, og på grunn av beløpets størrelse bør det fremkomme i note til regnskapet hvor mye som er tilbakebetaling av honorar til andelseiere.

¹ I forarbeidene til nåværende regnskapslov fremkommer det; "At salgsinntekter stammer fra ordinært salg av varer og tjenester, behøver ikke presiseres i loven. At rabatter skal fratrekkes følger direkte av prinsipper for måling av transaksjonsvederlag."

DAM har i sitt svarbrev opplyst at det tar Finanstilsynets vurdering til etterretning, og vil innarbeide en bruttopresentasjon av forvaltningshonorar i resultatregnskapet for 2017.

Avslutning

Finanstilsynet har oversendt en kopi av dette brevet til forvaltningsselskapets valgte revisor.

For Finanstilsynet

Christian Falkenberg Kjøde
seksjonssjef

Unni Persson Moseby
spesialrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.